

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
 "אדנים לתורה" דהסידר זוטשקא
 פר' שמות תשפ"ב • גליון קל"ג

נהל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רב"ק ז"ע

התבוננות בסוף כל האדם

תבן אין ניתן לעבדיך ולבנים אומרים לנו עשו (שמות ה, טו). רמז בזה, כי אף על פי שאין לנו תבונה מעצמנו להבין ולהשכיל לעשות תשובה ולהכין צדה לדרך רחוקה, מעוררים אותנו על כך השערות הלבנות שבראש ושבוך, וכאלו אומרים לנו: עורו ישינים מתרדמתכם ועשו תשובה, כי ימי הזקנה באים. וזהו פירוש הפסוק: "תבן", לשון תבונה, "אין נתן לעבדיך", אבל "הלבנים", היינו השערות הלבנות, "אומרים לנו עשו", המה המעוררים אותנו ואומרים לנו: עשו תשובה והכינו צדה לדרך.

(דביה ק' ר' מאיר מפרמישלאן ז"ע)

הבוהן ובודק גזי נסתרות

ויאמר ד' ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים (שמות ג, יז). [ובמדרש (שמות ובה פרשה ג אות ג) 'ראיתי לא נאמר אלא ראה ראיתי, אמר לו הקב"ה למשה אתה רואה ראה אחת ואני רואה שתי ראיות'].

הנה ידוע (עין זוהר פרשת אמור רעיא מהימנא, ח"ג צט ע"א) שהשטן מקטרג ר"ל, האיך השם יתברך 'אוהב משפט', ומכריע לפי זכות וכובש המשקל של מצוות ונושא עון (עין ראש השנה ז' ע"א), הלא מדתו מדת 'אמת' (שמות לו, ג ועין יומא סט ע"ב). אך השי"ת משיב, אתה כשתראה אחד עובר איזה עבירה, אזי אתה חוטף אותו ותיכף ומביא אותו לפני, ולא תשאיר שם אצלו לראות האיך נאנח אחר כך ומתחרט ולבו נשבר ונדכה בקרבן, אולם לפני החטא כל תעלומות. [וזהו] ראה ראיתי שתי ראיות, החטא וגם התשובה והחרטה, לכן אני כובש ומכריע כלפי חסד.

ועל פי כן [יבואר] 'וכל מאמינים שהוא אל אמונה' (פז"ט בתפילת מוסף לימים נוראים), ובאמת קשה האיך עושה כן, אך על זה אמר 'וכל מאמינים' גם כן 'הבוהן ובודק גזי נסתרות', והשם יתברך צופה ומביט בחדרי לבו, האיך הוא מתחרט ותיכף ומיד אחר העבירה, ולכן משפטינו יוצא לאורה, ויכתבונו ויחתמונו בספרן של צדיקים לאלתר לחיים טובים ארוכים אמן כן יהי רצון אמן ואמן.

(דביה ק' ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

כאשר מענים הגוף פורצת הנשמה בקדושה

וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ (שמות א"ב). מלחמת החומר והצורה הוא מלחמה תמידית, וכשהו קם זה נופל. וע"י השעבוד הגופני והעינוי הקשה, נתעלה הרוחניות שבקרבם, וזכו להמשיך אליהם את הניצוצות הק' הטמונות בקליפת מצרים. וזהו "וכאשר יענו" את הגוף, "כן ירבה וכן יפרוץ" בקדושה ובהעלאת הניצוץ. ולכן לקראת סיום הגלות, הוכבד עול השעבוד, כדי למהר ולהשלים את הבירור, כדי שיוכלו לצאת ממצרים ולא ישקעו בטומאתה, כי כבר לא יכלו להתממה שם.

והנה ידוע שכל הגליות הם המשך מגלות מצרים. ומגלות מצרים יש ללמוד את היסודות איך להתקיים בשאר גליות. ודבר זה כולל הן את גלות הכלל, והן את גלות הפרט, הן ברוחניות והן בגשמיות. ויש ללמוד יסוד

מגלות מצרים שכאשר הגוף מתענה, יש עלי' גדולה להנשמה. כי אם ידע נאמנה שע"י היסורים מזדככת נפשו, ומתמעטת סאת עוונותיו, בודאי יקבלם באהבה ובשמחה, ויודה עליהם להשי"ת.

ויש לדעת, שאע"פ שעל כל אדם לסבול יסורים למען זיכור נשמתו, כי אין אדם צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ג, ט), עכ"ז בזכותא תליא מלתא, כי יש מי שזוכה לקבל את יסוריו מן התורה, ולהפטר מיסורים גשמיים, וכמאחז"ל (ב"ר צב, א) אין לך אדם בלא יסורים אשרי מי שיסוריו מן התורה. כי עיקר תכלית היסורים הוא הכנעת החומר כדי להגביר את הכח האלוהי שבנפש האדם. ומי שמכניע החומר ע"י עסק התורה, נפטר מן הצורך להזדכך ע"י יסורים.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנהגה

נחלי אש בקצירת האומר

חיזוק עצום לכל הדורות

יש לקבל מפרשה זו חיזוק עצום לכל הדורות, שכאן נקבע היסוד לגאולת ישראל ממצב הכי קשה והכי שפל ששרויים בו, בין בבחינה גשמית, ובין בבחינה רוחנית של חשכות שהחומר גובר ח"ו. כי מכאן לומדים שאפילו מ"מט' שערי טומאה אפשר להתנתק (ז"ך אה"י רי"ק), וממילא אין אחד בעולם ששייך אצלו יאוש ח"ו ושאינו לו ח"ו תקנה לצאת מן החשכות שלו.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

חשבון הנפש הנלמד מפרשתן

וראיתן על האבניים (שמות א, טו). הנה אי' ג' במסורה, וראיתן על האבניים, וראיתם את הארץ מה היא (במדבר יג, יח), וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' וכו' (במדבר יג, לוט), ויל"פ דקאי על מתני' באבות (א.א) עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה, דע מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון. ועפ"י משנה זו אפשר לפרש המסורה, וראיתם על האבנים דקאי על הלידה, ירמוז ל"מאין באת", וראיתם את הארץ, ירמוז לסוף האדם למקום עפר רימה ותולעה - "ולאן אתה הולך". וראיתם אותו וזכרתם את כל מצוות ה' וכו', ירמוז דאי' בגמ' דתכלת דומה לים וכו' עד לכסא הכבוד. וזהו "ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה".

ויל"פ דאמר הקרא וראיתם על האבנים, שמעת תחילת דרכו של האדם מעת לידתו, צריך שיזכור תמיד וראיתם את הארץ מהי, שהולך בדרך כל האדם, ויזכור לצבור בר תורה ומעש"ט לפני עמדו לפני הקב"ה. וכפי שאמר אחד מהצדיקים בתמיחה היתכן שהעולם דואגים כל זמנים ממה לחיות ואינם דואגים שיהא להם עם מה למות.

ועתה הקול קורא בחיל שובו בנים שובבים, בפרשיות אלו שסוגלותן לשוב בהן על פגם הברית ולהוציא ניצוצות הק' הנידחות מתוך עמקי הקליפות.

(כ"ק מרן אדמו"ר ז"ע)

חזקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של הנחל ר' זרח רונטל שליט"א

"ומשה היה רועה"

נוראות שגב מושיען של ישראל וסיפור הצלתו

קדושת נשמת משה רועה ישראל

איתא בספיה"ק דברי משה (להרה"ק רבי משה שוהם מדאנאלא זצ"ל תלמיד הבעש"ט הק'), שמציין הערה מעניינת, מדוע מתוך כל הגזירות שעשו המצרים לכלל"י לא מוזכרים אפילו ברמז בתורה שבכתב רק גזירת "כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו" וזוהו כותבת התורה באריכות כ"כ.

ומתרחץ באופן נפלא שכאשר רצה הקב"ה להמשיך לעוה"ז את הנשמה הקדושה ביותר בעולם נשמת מרע"ה, שמובא באגרת הנחמה לר' מימון אבי הרמב"ם שבראו הקב"ה בריאה יחידה במינה ובצורה הנאה ביותר שהעיד עליו הכתוב (שמות ג, א) "ותרא אותו כי טוב הוא" ששמו של הקב"ה הוא טוב, וכיון שמראשיתו הופיע עליו אור ה', והיה אורו הולך ומוסיף ברבות הימים עד שהאיר באור עצום, ומזמן "ויעבור ה' על פניו" (שמות ג, ד) נעשה אור פניו גדול יותר מאור השמש ובהיר יותר ממנו. שהשמש רק נברא מאור שבראהו ה', ומרע"ה היה מאיר מאור הקב"ה שאינו נברא! ומה נכבדו עינים שראו אור שלא יכלו מיכאל וגבריאל וחיות הקודש לראותו פנים שהעביר ה' עליהם אור כבודו שנאמר "אני אעביר כל טובי על פניך".

ועל כן נראה דברים מופלאים שסיבב השי"ת בשמירה העליונה על קדושת מרע"ה רועה ישראל, בסיפור גזירת היאור. מובא בתפארת עוזיאל (לתלמיד הרה"ק ממעריטש ז"ע, בעל מנחת השחר), שכידוע בכל העולם לא היה מקום שלטון ממלכת הס"א - נגד הקב"ה כמו במצרים. וכוחות הכשפים שמכחישים פמליא של מעלה שהיו שם היו כ"כ נוראים ועצומים שלא היה שייך בדרך הטבע להיחלץ מהם ר"ל. ולכן מעולם לא ברח עבד ממצרים ונחלץ מאותם רוחות טומאה ר"ל. והיאור היה אליים הגדול של המצרים. שהיה כ"כ נעבד על ידם שהסכימו המצרים לזרוק לתוכו ג"כ את ילדיהם כאשר פרעה שיכנעם שעכשיו רוצה היאור האליל ג"כ קרבנות מהמצרים עצמם. והיו בו כאלו טומאות של ע"ז שפרעה ידע שאם רק יושלכו לתוכו ילדי ישראל, אפילו אם לא יטבעו בגשמיות, יספיק טבילה באותם מים טמאים שכבר לא יוכלו בני"י לזכות לישועה ר"ל. אלא ה' יגילגל הישועה ע"י בתיה בת פרעה.

מהות משרע"ה, השפעה והעלאת נשמות ישראל

בצפנת פענח מביא הגאון מראגאטשוב זצ"ל שמהאי טעמא לא הכניסה יוכבד את תיבת מרע"ה שתצוף על פני המים, אלא דוקא על שפת היאור! ואיתא באבן שלמה להגה"צ משמלויא זצ"ל דבר מופלא. שלמרות שמובא בילקוט שמעוני (א"ת תק"ט) שהיו למרע"ה עשרה המשך בעמוד ב' <<<

"המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא"

מהלאלאל אומר וכו'. והטעם כי ישן בגוף האדם כוחות טמירים ונעלמים, שיש בהם לרפאות את האדם מכל סוגי מחלות. אולם כוחות אלו אינם פועלים בתמידות, אלא הם גנוזים במקום תחתון בגוף האדם. וכשהאדם משפיל עצמו עד דכא, אז יוכל לשאוב כוחות רפואה מן האוצר הגנוז ביסוד האדם. וכיון שמשנה דעקביא בן מהלאלאל מסוגל להכניע ושפלות רוח, לכן לימודה מסוגל לרפואה, עכדה"ק.

וסיפר על זה אאזמו"ר זי"ע שפעם אמר לו רופא גדול על חולה מסוכן שאין לו שום תקוה עפ"י דרך הטבע. וכאשר החלים אותו חולה ממחלתו, התנצל אותו רופא ואמר שעפ"י הכוחות הפועלים בגוף האדם לא הי' באמת שום תקוה לחולה זה, אולם ישנם כוחות טמירים בגוף האדם, שהם תמיד במצב של תרדימה, ואם זכה החולה ואותם הכוחות נעלמים הקיצו מתרדימתם והתחילו לפעול בו, יש לו תקוה להתרפאות אפילו מחולאים מסוכנים ביותר. ואמר אאזמו"ר זי"ע, שהרה"ק מלובלין זי"ע הקדימו, דכונתו לאותן כוחות טמירים הגנוזים ביסוד האדם, אשר מתעוררים לתחיה על ידי שפלות רוח ועונה אמיתית, כנ"ל.

והרה"ק רבי יוסף מיאמפלי זי"ע (שבשמוע זה חל יומא דהילולא שלו) אמר ברמז הכתוב אל תקרב הלום של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד אדמת קודש הוא. שכאשר האדם מנסה להתקרב למדריגות גבוהות שאין שייכות לו, מזהיר אותו הכתוב **"אל תקרב הלום"**. (ויתכן עפ"י רז"ל דהלום חומז למכות). **"של נעליך מעל רגליך"**, היינו הסר את נעליך היינו השטותים (שאתה קשור ו"נעול" אליהם) מעל הרגילות שלך, ותראה **"כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא"**. כי המקום שאתה עומד בו אפ"י שאינו בדרגה גבוהה הוא קודש. וכמ"ש הבעש"ט זי"ע עה"פ ובקשתם משם את ד' אלוקיך, מ"שם" דייקא היינו מהמקום שנפלת שם תוכל למצוא את השי"ת, כשתבין ותשכיל איך יש לעבוד את השי"ת בכל מקום שהביאך השי"ת שם.

והנה מה שהאדם אינו מרוצה מעבודתו במקום זה, או בבחינה זו, ותופס מדריגות שאינן שלו, בא מגבהות רוח. וכמבואר במכתב כ"ב של הרה"ק בעל פרי הארץ מויטפסק זי"ע. ומזה הוא נופל במרה שחורה, ובא לידי חולי נפש עד כדי שגעון רח"ל. ולזה מרמז ה"אשתא צמיראת", שיש לו תבערת אש והשתוקקות למדריגות שאינן שייכות לו. ולזה עליו ללמוד מן הסנה, ולומר הפסוקים שכאשר יש לבת אש שאינה לפי מידתו של האדם, עליו לומר לעצמו אל תקרב הלום, כי המקום אשר אתה עומד שם אדמת קודש הוא.

ויאמר אל תקרב הלום וגו'. במסכת שבת (סו.) א"ר יוחנן שהרוצה להתרפא מחולי הנקרא **"אשתא צמיראת"** (חולי שמחמת ומקדחת את הגוף, רש"י), לשקול סכינא דכולא פרזלא, וילך למקום שגדל סנה, ויקשור בו שער של בהמה, וביום הראשון יחתוך מעט את הסנה ויאמר: "וירא מלאך ד' אליו בלבית אש מתוך הסנה" וגו', ולמחר יחתוך עוד מעט ויאמר: "ויאמר משה אסורה נא ואראה את המראה" וגו', ואח"כ יאמר: "ויאמר אל תקרב הלום של נעליך" וגו', ויחתוך הסנה בשפוליו סמוך לקרקע ויאמר: "הסנה הסנה לא משום שגבוה אתה מכל האילנות השרה הקב"ה שכינתו עליך, אלא משום שהנך נמוך מכל האילנות השרה הקב"ה שכינתו עליך, וכשם שראתה האש את חנני' משאל ועזרי' וברחה מהם כן תראה האש את פלוני בן פלונית ותברח ממנו", וסגולה זו תועיל לו שיבא מן הקדחת.

וכתב מהרש"א דאע"ג דאסור להתרפאות בדברי תורה, היינו היכא שלא נתכוין לרפואת הנפש שע"י התורה, רק כעין לחש בעלמא, אבל היכא שנותן לבו לדעת דרפואת הנפש גורם לרפואת הגוף, שפיר דמי והיינו שמכיון שהיו ישראל שקועים בטומאות מצרים ולא היו ראויים להינצל ממחלות הגוף שבאו על מצרים בעשרת המכות, לכן הי' משה רבינו תמה "מדוע לא יבער הסנה", היינו שבעירת הסנה רומזת לעשרת המכות ותמה באיזה זכות ינצלו ממכות וחולי מצרים. וא"ל השי"ת, שזכות האבות הקדושים זכות התורה שעתידין לקבל, תגן עליהם. ולפי שעיקר רפואת הנפש הוא שישפיל את עצמו, לכן יאמר שמה שהסנה היא השפל מכל האילנות לכן זכה להשראת השכינה וניצל מבעירת האש. וכך כשיתבונן האדם בפסוקים אלו ויתרפא מחולי הנפש, ויזכה לשפלות, ממילא יתרפא מן הקדחת שלא תבער בו, עכת"ד המהרש"א.

ובאמת מצינו שעיקר קליפת מצרים היא הגאווה, שלכן נקראו המצריים בשם רהב, וכמו שחזו"ן חוצפתו וגאותו של פרעה שאמר "לי יאורי ואני עשיתני" וגו', ואמר מי ד' אשר אשמע בקולו וגו'. וכאמור כדי שינצלו מן החולי של מצרים, הי' עיקר הרפואה, שיקבלו על עצמם לעבוד את השי"ת "על ההר הזה". דייקא דכידוע הר סיני הי' ג"כ ההר הנמוך מכל ההרים. כי התורה אינה מתקיימת אלא במי שדעתו שפלה. וזה הי' גם הרמז בהשראת השכינה על הסנה שא"ל לקבל התורה ולהנצל ממכות ממצרים אלא בזכות הענוה.

ואא"ז זי"ע אמר משמו של הרה"ק מלובלין זי"ע, שסגולה לרפואה, לומר המשנה דאבות עקביא בן

שמות שנקרא ע"י אביו ואמו וכו', בכ"ז נשאר שמו דוקא כפי איך שבתיה בת פרעה קראה לו. וכך קורא לו ג"כ הקב"ה. כיון שבשם זה הוגדר מהות היות מרע"ה נשמה כללית, שבכוחה למשוך ולהעלות כל נשמות כללי' לדרגות נשגבות ע"י השפעתו העצומה.

וכפי שרואים את כח השפעת מרע"ה מדברי הרבינו בחיי עה"פ **"וינהג את הצאן אחר המדבר"** (א.א.) שאומר שמשנה רבינו השפיע אפילו על דומם וצומח, ובכל מקום שהיה הולך במדבר השומם, ברח המדבר ונעשה להיות מקום צומח, וזה כוונת הכתוב **"וגם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא"**, שנעשה בזכותו מקום מרעה.

וכן מובא בתנחומא (את ג') כח השפעתו שהשפיע אפילו על בעלי חיים. שביאר התנחומא בפסוק **"ויבוא אל הר האלוקים חורבה"**, **השלכו צאנו של משה ארבעים יום בלא שטעמו בכל אותם ימים!** ובעץ יוסף על המדרש אומר שכן זה של לא לאכול ארבעים יום הוא של מרע"ה, והושפע כח זה גם על הבעלי חיים שלו.

ההשפעה על בתיה שתכפור בע"ז ותבטל היאור

וכן פעל כוחו הגדול להשפיע ג"כ על בעלי בחירה, והשפיע על בתיה שהיתה נמצאת בביתה בארמון פרעה, והנה היא נמשכת לעזוב את דרך אביה שהיה המלך החזק והעשיר בעולם, ובוחרת להתגייר ולהיות מהעם שעכשיו הוא הכי בזוי ומבוזה - עם של עבדים, וכך יוצאת היאור לרוחץ מגילולי בית אביה, וכשפתחה את התיבה וראתה את אורו אור השכינה, הבינה בבירור שלא היא זו שמשתה אותו מהמים, אלא הוא משה אותה ומשכה מגילולי בית אביה להתגייה, והכל מכוחו הנורא. ולכן נקרא בשם **"משה" ו"לא מושי"ן"**. ולכן דווקא שם זה דוקא מגדיר כח מהותו, שהוא המושה ומעלה את כל הבריאה לתכליתה.

והגאון מראגאטשוב אומר בצפנת פענח, שאומר שברגעים אלו קודם שלקחה התיבה כשירדה לטובל ולרוחץ מגילולי בית אביה, שכל זה היה מסירות נפש גדול, עיי"ז נעשה ביטול גדול לטומאות היאור, וכיון שנהרגו שלושים נערותיה לא יכלו הם לעבוד מחדש להיאור, א"כ היה אז רגע כל דהו שהיה היאור טהור, ועכשיו מגיעים לרגע שאז יכולה התיבה להכנס למים, שעיי"ז יחשבו החרטומים שמושיעים של ישראל כבר הושלך למים כמובא בסוטה י"ב, ויכלו לבטל הגזירה, ואז נמשכה ידה להוציאו.

השראת השכינה שראתה אצלו ותיקונה על ידו

ומובא בחת"ס (דודש ל"ז ח"א קמ"ה), ביבמות ט"ז ע"ב א"י ששר העולם אמר הפסוק בתהילים (ל. כב) **"נער הייתי גם זקנתי"**. ובתוס' שם בשם ר"ת אומר שהכוונה למלאך מט"ט שהוא נקרא **"נער"**. ומפרש החת"ס כשפתחה בתיה את התיבה זכתה לשמוע את המלאך הק' מט"ט שהוא בחינת **"נער"**, שבוכה על שעתיד ילד קדוש זה לדחותו ולא ירצה להשתמש בו. [כאשר אחרי חטא העגל רצה הקב"ה שהקשר עם בני"י יהיה דרך מלאך (שמות כ-ג) הנה אנכי שולח מלאך לפניך וכו', ומרע"ה לא הסכים ורצה שדוקא "ילך נא ה' בקרבנו" וכשפתחה התיבה שמעה את הבכי של המלאך הגדול ביותר שבוכה על זה שימנע ממנו לעתיד לעזור למרע"ה, ומזה הבינה את גודל זכייתה לעזור למשה רבינו, ולכן ותחמול עליו.

והשתא נראה פלאות בעז"ה, שבוה שחמלה בתיה והצילה את מרע"ה, תיקנה את עצמה. וההסבר ע"פ המובא בשער הגלגולים לארז"ל (סוף פרק ס"ו) שבת"ה נקראת כך, משום שהיתה לגולגל של חוה יצירת כפיו וביתו כביכול של הקב"ה. ומובא בהגהות מהר"ש להמקובל האלקים רבי נתן שפירא, שכיון שחוה גרמה מיתה לעולם, היה תיקונה בזה שהצילה את משה רבינו, ומשה רבינו הוציא את בני"י ממצרים ועיי"ז קיבלו התורה, ואז פסקה זוהמתן ונתקן חטא עה"ד ובטלה המיתה, ובכך השלימה חוה תיקונה.

ערכי נחל

אמרים ערכים ממאורי החסידות

תפילה היא התחלת הישועה

ויאנחו בני ישראל מן העבודה וזיעקו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה (שמות ג. ט). בכאן מתחלת הישועה, כיון שהיו זועקים מיד ותעל שועתם שהתחילה הישועה, כי עד כאן לא היה בהם שום התעוררות לזעוק ולהתפלל. ומכיון שרצה השי"ת להושיעם התעורר בהם זעקה וזה הוא התחלת הישועה כשאדם מתעורר לזעוק לה' וכמו שאמר דוד המלך ע"ה (תהלים ס"ב) **ברוך אלקים אשר לא הסיר תפלתו וחסדו מאת, היינו כיון שנמצא בו תפלה מאיר השי"ת חסדו, שמקודם שרוצה השי"ת להושיע אין האדם רואה את החסדון שלו, ואינו יודע כלל מה הוא חסר לו, אבל כשהשי"ת רוצה להושיע מראה לו שורש חסרונו, וממילא יראה כי כל הסתעפות חסרונותיו הם רק משורש הזה, ושולח לו כח תפלה וצעקה להשי"ת ומתחיל להרעיש על זה להשי"ת, ואז השי"ת מאיר לו חסדו.**

נאנחו על שחסרו עבודת ה'
ויאנחו בני ישראל מן העבודה שחסרו עבודת השם ויתברך ותעל שועתם אל האלהים מן העבודה. (בעל שם טוב)

על שהוצרכו להסתיר שמחתם

צל"ה, שהיה להם להרבות בשמחה כשמת מלך מצרים, שהיה מלך חדש שנתחדשו גזירותיו (סוטה יא.), ועל מה ויאנחו. ונוכל לומר, מחמת שהיו במצרים בבחינת עבדות, כמאמר הכתוב (שמות כ. ב) אנכי ה' אלקיך אשר וכו' מבית עבדים, לא היו יכולים להראות לכל השמחה, ונצרכו להטמין השמחה בלב ולהראות פנים זועפות, וזה ויאנחו, שהיו מראים את עצמם כך. מפני מה, מן העבדה, מחמת שהיו בבחינת עבדות. וזה, וזיעקו ע"ז שהיו בבחינת עבדות כזה שנצרכו להיות אחד בפה ואחד בלב. וזהו ותעל שועתם אל האלקים מן העבדה, מחמת שהיו בבחינת עבדות כזה, ובכל צרתם וכו' (ישעיה סג ט), לכך ותעל שועתם אל האלקים וגו'.

עין הרע (ב)

אנו עסוקים באמצע הסוגיא של עין הרע, הלכות שמסתעפים מחשש עין הרע נמשיך להביא עוד הלכות בענין זה. וקודם נביא מה שמצינו השבוע בפרשתינו, שהתורה"ק מונה השמות הבאים מצרימה, ויש לברר מצד האיסור למנות את ישראל מחשש עין הרע (מקורו מרש"י ברכות סב) ע"כ נרחיב באיסור זה בגדרו וטעמו וצדדי ההיתר, ואח"כ נביא פרטי הלכות בענין קריאת התורה שמחשש עין הרע אין עולין ב' אחין זה אחר זה והמסתעף מדין זה לפרטי וכדלהלן.

איסור למנות את ישראל: מקורו: מגמ' (יומא כג)

"אמר רבי אלעזר כל המונה את ישראל עובר בלאו שנאמר והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד, רב נחמן בר יצחק אמר עובר בשני לאוין לא ימד ולא יספר, ואף לדבר מצווה אסור למנות ולכן אין מונין את הכהנים עצמן אלא ע"י אצבעות" ע"כ. עוד מצינו בפר' כי תשא (פסוק ד-ה) ונתנו איש כופר נפשו בפקוד אותם ומפורש בגמ' (ברכות סב) מפני עין הרע השולטת במנין צריך לתת כופר נפשו. (וכבר תמרו האחרונים (מהרש"א) מדוע לא למדו בגמ' יומא מפסוק זה ויתבאר להלן). להלכה מוני מנין הלאוין לא מנאו איסור לאו זה (ונאמר בה כמה הסברים). אך המ"א הביאו להלכה באורח חיים ס' קנ"ו.

גדרו: לכאורה תלוי במחלוקת. י"א שהגדר הוא ידיעת המספר והיות ואין הברכה שורה אלא בדבר הסמיו מן העין וע"י שידועים המספר יש עיה"ר (רש"י), וי"א דקאי על עצם מעשה מניית ישראל (רבינו בחי, הסכי הטעם לאיסור זה שע"י המנין גורמים לפירוד של כל אחד ואחד).

באיזה אופן נאסר למנות: מצינו בזה כמה שיטות וכמה נפק"מ. י"א דלא נאסר למנות חלק מכלל ישראל (רא"ם הובא בשפתי חכמים כי תשא), והרבה הסכימו לאסור אף חלק מכלל ישראל (חיד"א ועוד.

וראיתם ממנין שמנו הכהנים בבית המקדש והוצרכו למנות ע"י אצבעות. למנות שלא ע"י דבר אחר לכו"ע אסור, וע"י דבר אחר י"א שמתוך אף שלא לצורך מצווה (נפ"ב), וי"א דווקא במקום הצורך כגון לצורך מצוה וכיו"ב (חת"ס קובץ ת' ס"ח). **גדר ע"י דבר אחר:** מצינו בגמ' ששאלו רצה למנות אמר לכל אחד שיקח טלה מצאנו ואח"כ פקד את הטלאים. וכתבו האחרונים דאף ע"י אצבעות מיקרי מנין ע"י ד"א כיון שמתכוון למנות את האצבעות. ע"י כתב: י"א דע"י כתב אין איסור למנות היינו שהרבה כותבים על דף שמותם ואח"כ מונים הכתב (רלב"ג בנדה), וי"א דע"י כתב יש איסור למנות (חת"ס הובא בשו"ת כת"ס יור"ד ק"י בשם כת"י ויש לעיין מה הכוונה מנין ע"י כתב האם כוונתו שמונה במחשבה את השמות שכתובים לפניו, או שעצם לכתוב השמות על דף נמצא שנמנין השמות, ולפ"י יש לדון בזה שמונה התורה"ק מנין שמות הבאים מצרימה).

במחשבה: י"א שמתוך למנות ע"י מחשבה (כה"ח - פלאגי פלא יצ"ע). ע"י פסוק: יש נוהגים למנות אנשים לידע אם יש מנין להתפלל, ע"י הפסוק (תהילים כ"ח) הושיעה את עמך וכו' (קיצור שו"ע), וי"א שהמנין נעשית ע"י המתפללים בעצמם שכל אחד אומר תיבה מהפסוק עד שהושלם עשרה התיבות של הפסוק (ספר המורה לרש"י). מותר לכתוב שמות אנשי ביתו לצורך המדינה שמונים התושבים ואין לחוש שמונין השמות (כן הסכימו הפוסקים כמנה צירופם להקל, ועיקר ההיתר כיון שמונים ישראל ועכ"פ יחד). **קטנים:** אף בקטנים יש איסור למנות (שו"ת שבה"ל) אלא א"כ באופנים המותרים הנ"ל.

קריאת התורה: מצינו ענין העין הרע בקריאת התורה ונקדים להביא המקור והדינים המסתעפים. **מקור:** י"א דאין לקרות בתורה שני אחים או אב ובן זה אחר זה מפני שהם פסולי העדות והתורה כתיב תורת ה' תמימה (ארוחת חיים וכו' במקור חיים דנהגו במקומן ולטעמו יהיה אסור לקרות זה אחר זה כל הקוראים הפסולים לעדות). וי"א דמדרינא מותר לקרותם זה אחר זה אלא מצד העין הרע אין מניחים לעשות כן ע"כ.

בדיעבד: כיון שמן הדין מותר להעלותו זה אחר זה אלא שלכתחילה לא יניחום, בדיעבד שקראוהו

וכבר עלה לא ירד, אך אם לא עלה לא יעלה (מ"ב). יש מתירים במנין שרוב אחים, שאז מותר לעלות הן מצד דחשב כדיעבד, והן מצד שאין עין הרע בזה מחמת שידועים שבבית ברירה (שו"ת נשאל לחד). ויש לעיין כשאדם קנה עליית מפטיר ושכח הגבאי וקרא לאחרון את אחיו (ויעוין בארץ צבי ח"א ל"ט).

לא מקפיד על עין הרע: אף אם אומר שאינו מקפיד לקרות ב' אחים זה אחר זה אין מניחין אותו אף שרוצה לעלות (חיד"א מ"ב), ויש לעיין האם לפי דבריהם, כל עין הרע ס"ל דא"א לומר איני מקפיד.

גדר האנשים האסורים: אין נפק"מ בין אחים מן האב או מן האם, לעולם אסור משום עיה"ר. וי"א דבמקום הצורך מותר באחים מן האם (שערי אפרים). **אם המפטיר אינו בר מצווה עדיין מותר (מ"ב).** ולפ"ז נער בשבת קודם בר מצווה מותר לעלות את אביו בעלייה שקודם למפטיר. **נכד וסב:** י"א דאין עולין זה אחר זה (פנה"ג), וי"א דאין קפידא בזה (פ"ח), ובמקום הצורך יש להקל (מ"ב). **חתן וחמיו:** מותר להעלותן זא"ז (אינו מפורש להדיא לאיסור), אבל המנהג להחמיר בזה (כן כתב בשו"ת נשאל לחד שהמנהג בגלילות ובאשכנז). **שני מחותנים:** מותר להעלותן זה אחר זה (מקור חיים). **קראו לאח ואיננו:** י"א שכאן אין חשש לקרא במקומו לאח השני, דרק עצם העלייה ולא ברצון להעלותן (טהרת השולחן).

לא קוראים בשמו: אם לא קוראים בשמו של אח השני וכיו"ב, או זה מקום שנוהגין כן, אין חשש אבל במקום שנהגו לקרא בשם ועתה קורא בלי שם אסור, דזה גופא ניכר (מ"ב). ובמקום צורך גדול מיקל בשערי אפרים.

שמחת תורה: בשמחת תורה מקילין לקרות ב' אחין זה אחר זה (שערי אפרים), והסטייפלר הקפיד בזה (ארוחת רביע).

מגביה וגולל: י"א שאין לחשוש לעיה"ר, שהרי לא מעלה את הגולל בשמו (מורה"ש), ויש שחששו אף בזה (אבני חפץ).

שאר כיבודים: לא מצינו חשש עין הרע אלא בקריאת התורה ולא בשאר כיבודים כגון בז' ברכות לתת ברכות לשני אחים זא"ז וכמו"כ הקפות בשמח"ת וכיו"ב, והבו דלא להוסיף עלה. ויש שחששו בזה.

עצות: נביא קצת עצות היאך לינצל מעין הרע: **ע"י התדבקות במידת עין טובה** ניצל מעין הרע (כלי יקר). **ב) להישמר מלתת לאחרים עין הרע** (כלי יקר. ומסביר דזה הסיבה שבעלם לא הצליח לתת בישראל עיה"ר, היות והם היו נוהרים בה שהרי אין פתיחין מנונים, מידה כנגד מידה וכו' לכן). **ג) לעסוק בתורה.** ותעשה אדם כדגי הים (חבוקק א', ד'), מה דגים הללו מים מכסים עליהם ואין עין הרע שולטת בהם, אף מי שעוסק בתורה אין עיה"ר שולטת בהם (ו' אברהם אחי הגר"א). **ד) תפילה.** על כל דברים שאין רגיל להיות צריך להתחנן עליו, כגון אישה שילדה תאומים שיתקיימו שניהם, ויותר להתחנן אם ילדה שנים בתוך שנה מפני עין הרע (ספר חסידים). **ה) לחש:** הרבה נוהגים ללכת לאדם מומחה אפשרעכ"ן, ויש שפקדו ע"ז, שאין לזה מקור (הנח"ס) ויש בה חשש דרכי האמורי. אבל מצינו בהרבה צדיקים ששולחים ונותנים את ברכתם ע"ז.

(יעוין שו"ת צ"צ א"ח ל"ח שהתיר ציקת עופרת להוציא תולעים. שו"ת האלקי לך שלמה יור"ד רט"ו. שהתיר להוציא עיה"ר ע"י שיעור).

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

קדיש בלחש

בעבר היה המנהג שרק אחד אומר קדיש, ודנו הפוסקים רבות, בסדר הקדימה. כהיום נהוג בהרבה קהילות, כדי למנוע מחלוקת, שכל האבלים אומרים יחד קדיש.

נשאלת השאלה, כאשר כמה אבלים אומרים יחד קדיש, ואין שומעים את כולם, האם צריך שלפחות עשרה אנשים ישמעו את הקדיש, או שדי גם כאשר רק שלושה או ארבעה אנשים הנמצאים לידו שומעים את הקדיש, ומה הדין כאשר אומר בלחש, שאף אחד לא שומע.

תשובה לשאלה משבוע שעבר

שאלה: קרא ללוי בפרשת מקץ עד ויקץ פרעה, ולא סיים 'והנה חלום', ונמצא שלא קרא שלשה פסוקים, האם צריך הלוי לחזור ולברך?

תשובה: כתב בשו"ע (או"ח סימן קל"ט) אם קרא אחד ב' פסוקים, צריך לחזור ולקרות. וכתב במשנה ברורה (סי' ק"ג) שאם כבר בירך ברכה אחרונה וסתלקה קריאה הראשונה לגמרי, ולכן צריך לחזור ולברך לפניו ולהתחיל ממקום שהתחיל בקריאה הקודמת, כי קריאת שני פסוקים אלו לא עלו כלל.

והנה במסכת מגילה (דף ט"א ע"ב) דנה הגמרא מה עושים בראש חודש, שצריך לקרות ארבעה עולים, וקוראים פרשת התמיד, שבת, וראש חודש, לפרשת התמיד יש שמונה פסוקים, לשבת שני פסוקים, ובפרשת החודש יש חמשה פסוקים.

לחלק את פרשת התמיד לשלושה אי אפשר, כי צריך לקרוא לכל עולה שלשה פסוקים, ונמצא ששני העולים יקראו ששה פסוקים, וישאר שני פסוקים, ואין משיירים קודם פרשה שני פסוקים, לחלק את פרשת התמיד לשנים, ולאחר מכן יקראו וביום השבת פרשה של שני פסוקים, ועוד שני פסוקים של פרשת החודש, אי אפשר כי אין מתחילים בפרשה פחות משני פסוקים. ונחלקו בזה רב ושמואל, רב סובר 'דולג', והיינו הראשון יקרא שלשה פסוקים, והשני יקרא שוב את הפסוק האחרון שקרא [ואמרת להם], ויוסיף עוד שני פסוקים, נמצא שקראו חמשה פסוקים, ונשארו עוד שלשה פסוקים בפרשה [כמו שאנו עושים כהיום בראש חודש]. ושמואל סובר 'פוסק' שיקרא לראשון שני וחצי פסוקים, גם לשני יקרא שנים וחצי פסוקים, נמצא שלשני הקרואים קראו חמשה פסוקים.

וכתבה הגמרא שנחלקו אם מותר להפסיק באמצע פסוק, כיון שמשנה רבינו לא פסקו, לרב אסור, ולשמואל במקום שאי אפשר מותר.

וכתב בשו"ת אמרי יוסף (ח"א סימן קמ"ג) שאם קרא שנים וחצי פסוקים יצא ידי חובה, שהרי רב לא דחה את שמואל, ואמר שלא יצא כשקרא שנים וחצי פסוקים, אלא אמר שאי אפשר להפסיק באמצע פסוק, ומשמע שגם רב מודה בדיעבד שיצא ידי חובה. וכן כתב בשו"ת כתונת יוסף (סימן ט) שבדיעבד יתכן שגם רב מודה, דמה שעשה עשוי, בפרט היכא דכבר בירך ברכה אחרונה.

אמנם בשו"ת אגרות משה (או"ח ח"ד סימן כ) כתב, חידוש גדול, שצריך כל אדם לשמוע כל הקריאה, שלא יחסר לו אף תיבה אחת שלא שמע, ובדיעבד אם חסר תיבה אחת ופסוק אחד, אם הקריאה הוא בשני וחמישי ומנחה בשבת, ואף בקריאה דיו"ט, תלוי אם הוא רק בקריאה דג' פסוקים לא יצא, הדא אין פוחתין מג' פסוקים, וכיון שהחסיר לשמוע אף תיבה אחת הרי חסר מג' הפסוקים והוי כמו שלא שמע אלא שני קרואים שלא יצא.

ואף שלכאורה משמע במגילה שלשמואל די בשני וחצי פסוקים, אלמא דלא תיקנו שיקרא דוקא ג' פסוקים, אלא שבעצם סגי ביותר משנים..., אך אולי כיון דלרב ליכא מציאות לפחות מג"פ היתה ממילא התקנה לדידיה שיקרא לא פחות מג"פ וממילא גם השומע צריך לשמוע ג"פ שלימים. וצ"ע לדינא בזה.

הלוואי בינוני

פרק א'

האח בפינת בית המדרש היה מוסק היטב והפיץ את חומו הנעים בחלל האפולולי קמעה. סביב שולחן ארוך וכבד אשר קוורתיו המהוקצעים למשעי ידעו ימים יפים יותר - במובנם הגשמי - ישבו להם בני החבורה, כאשר במרכז השולחן הועמד בקבוק משקה מרוקן עד כדי מחציתו, ולצידו בקערת עץ שכבו כמה זנבות הערינג הממתניים לתיקונם.

"אחח... נאנח שלמה בער אשר זה עתה נכנס מבעד הדלת החורקת - כאשר מכניס עמו ענן קריר מלא פתיחי שלג קלילים, "דבר מענין מאוד שמעתי היום מר' פישל", מתחיל הוא מיד לשפוף את אשר על לשונו, תוך כדי שהוא מתיישב על הספסל לצד חבריו המסכימים את אוזנם בשקיקה למוצא פיו, אשר תמיד יש בהם מן החידוש.

"כך אמר לי פישל'ע", שח שלמה בער בהטעמה, ונראה שנהנה הוא מכל רגע של הקשבה דרוכה של חבריו. "ר' קלמן גרונם סיפר לי על ר' הלל פארטשטי' שיח' לאו"ט, שאמר על עצמו "קודם התקרבותי אל אור החסידות הייתי בטוח על עצמי שהנני במדרגת צדיק. אולם אחר שטעמתי מאור החסידות ולמדתי את הפרק הראשון של תניא, הבנתי שצדיק וודאי אינני, הלוואי בינוני". סיים שלמה בער את אמרתו כאשר מותר את חבריו פעוריו פה.

"מה?! ר' הלל בינוני?! מזדעק פינחס'ל ודופק על השולחן נמרצות. "מוחקה!! האין זה יתכן, לא יעלה על הדעת. רק "בינוני" ותו לא!!" מדגיש פינחס'ל את התמיהה, כאשר מבין ריסי עיניו ניכרים שבאמת נוגע הדבר לליבו.

"פינחס'ל פינחס'ל", נענה ר' לייב הישיש שבחבורה - אשר אילולי ציוויו המפורש של 'הרב' שהגדולים שבעיר לא ישימו יד לפה להתנהג בענווה ושפלות של שק, אלא יפתחו את מעיינותיהם לפרש את דבריו לכל הצמאים לדבר ה' - לא היה מעולם פותח פה לפני אחרים ולא היה עוזב את ד' אמותיו שאין בהם כלום אחרים וחסידות. "בארוהיג ז'ך", הוא מרגיעו בשבובות מה. "מי אמר לך ש'בינוני' הוא 'מהיכי תיתי'ניק'. בוודאי כבר שזפו עיניך את מאמר הגמרא צדיקים יצר טוב שופטן רשעים יצה'ר שופטן בינונים זה וזה שופטן, "אמר רבה כגון אנא בינוני". ובוודאי אתה יודע מיהו א'פלעם פייער' - רבה, אשר אפילו מלאך המוות לא היה לו שליטה עליו מחמת שלא פסיק פומייה מגירסא".

"הא גופא", לא מוותר פינחס'ל "הרי שם באמת טען עליו אביו ואמר "לא שביק מר חיי לכל בריה", כי אם רבה הקדוש הוא בינוני, זה אומר ש'כל בריה' שאינם בדרגתו, פחותים הם ממנו וכללים בדרגת רשעים, אשר בחייהם קרויים מתים".

"רק רגע", מתערב אפרים זלמן ומתמיה, "אם בינוני הוא כפשוטו דברי חז"ל שהוא מחצה זכויות ומחצה עוונות, זה בוודאי לא יכול להיות שרבה טעה על עצמו וסבר כי הוא בינוני דהיינו שיש בו מחצה עוונות. כי הרי כאמור לא פסק פומייה מגירסא. ואפילו רוב ענווה לא שייך לומר על עצמו כזה דבר, כי להיפך, ענוונותם של הצדיקים נבעה מה שידעו היטב את ערכם האמיתי, ומצד זה דרשו מאתם יותר, אבל מאכן עד לבינוני הדרך רחוקה.

אחרי מחשבה שניה, מוסיף אפרים זלמן, "אין ספק שכל בינוני אין הכוונה על מחצה עוונות בפועל, כי כאשר עושה עוונות הרי הוא רשע גמור, אפילו על איסור קל מדרבנן, ואפילו מי שיש בידו למחות ולא מיחה, נקרא רשע, וכל שכן וקל וחומר אם מבטל מצוות עשה, וכגון אם יכול לעסוק בתורה ואינו עוסק

נקרא רשע. ואם כבר עשה תשובה נקרא צדיק גמור. אם כן בוודאי הכוונה שם על מחצה ומחצה הוא רק שם מושאל לבינוני לגבי שכר ועונש, אם כן מהו באמת בינוני", מסיים אפרים זלמן בנימה למדנית. ומשאיר את השאלה תלויה בחלל.

את האוירה המתוחה במקצת מעוצם השאלה הפיג'ר לייב כשמזג לכל בני החבורה א גלעזל'ע משקה, ואחר שבירכו זה את זה בלחיים לבבי, מתחיל ר' לייב ופוחת את פיו בחכמה. "הבה נא שיייער ברודער נתחיל מראשית דבריו הקדושים והמאירים של רבינו. והדברים מתחילים הרבה הרבה שנים אחורה. עוד טרם רדת נשמתו לעולם הזה, השביעו אותנו בשמים בשבועה גדולה, תהי צדיק ואל תהי רשע, ואפילו כל העולם כולו אומרים לך צדיק אתה, היה בעיניך כרשע. אם כן אפוא, נולדנו עם מטרה מאוד ברורה, היה צדיק! ואל תהי רשע! והחלק השני הוא שאפילו אם כל העולם אומרים עליך שאתה צדיק, אל תאמין להם, אלא היה בעיניך כאילו אתה רשע".

"והשאלה הנשאלת הוא פשוטה ביותר, ראשית, הרי אחז"ל באבות "אל תהי רשע בפני עצמך", וכיצד, איפה יכול יהודי לקיים את שני מימרות חז"ל יחדיו. וביותר" ממשך ר' לייב ומטעים, "אם יחשוב האדם תמיד על עצמו שהוא רשע, האין יוכל לעבוד את השי"ת, הרי ראשית לכל עבודת השי"ת הוא השמחה וטוב לבב בעבודת השי"ת, והאין מצווים חז"ל לחשוב דבר שיגרום להיפך מה".

"אולי באמת "תגבר על עצמו" - מנסה מן הדוא מהאברכים העומדים מן הצד היראת הכבוד - לפשר, "שיחשוב שהוא רשע, ואעפ"כ יתעצם בשמחה וטוב לבב בעבודת השי"ת". "חס ושלום!!" דופק ר' לייב נמרצות על השולחן, "הרי כך יכול להגיע חלילה לידי קלות, כי מרוב שירצה להיות בשמחה, ימעיט בחומרות של העבירה, ובוודאי לא לזאת הכוונה".

"נו, אלא צריכים אנו להיכנס לה'גדרות' מהו צדיק ומהו רשע, וממילא מהו בינוני, והנפקא מינא לעבודת בוראינו. נציץ איפוא לטטיקעלע גמרא שהביאה חמשה חלוקות בדבא. א. צדיק וטוב לו, ב. צדיק ורע לו, ג. רשע וטוב לו, ד. רשע ורע לו, ובינוני. מוסיפה הגמרא עוד נדבך להגדרת צדיק, צדיק וטוב לו צדיק גמור, צדיק ורע לו צדיק שאינו גמור. והיינו ששני הצדיקים אינם אותם צדיקים באותה דרגת צדקות, שלזה טוב ורעה, אלא חלוקים הם. זהו צדיק גמור, וזהו צדיק שאינו גמור. ומסביר הזהור הקדוש שצדיק שאינו גמור, שהוא צדיק ורע לו, הכוונה צדיק - ורע לו, שעדיין יש לו מעט רע אלא שרע שבו כפוף ובטל לטוב, והצדיק וטוב לו היפך לגמרי את הרע שבו לטוב ואצלו הכל טוב".

ר' לייב נותן לשומעי לקחו לעכל את הדברים החדשים אשר השמיע להם, ובינתיים מתחיל לזמזם ניגון זך, היישר מעולם הנשמות אשר צירף את כל בני החבורה אשר נמשכו אחריו בשיה, מרגישים אין מתחילים לפתוח הלב, להרגיש האין קרוב אליך הדבר מאוד בפין ובלבבך לעשותו.

"לישרי לב שמחה" (א)

הנה אתא ובאה עת דודים זמן שמחתנו, בעוד חודש ימים נעמוד כולנו תחת כיפת השמיים במעמד החופה, ונקבל את כל ההשפעות שופעים בעת שמחה הדין.

בהתגעש עולם ומוסדות תבל ימוטו, כאשר מחלת הקורונה החלה להתפשט בכל העולם, מוסדות נסגרו וכל אשר רוח חיים באפו נסתגרו בבתיהם, אחד מהדברים הראשונים שהחל ע"כ להיות מלחמה קדושה הוא לקיים זמן חתונה בזמנה. שהוא דבר אשר גדולי עולם ורועי החסידות הרעישו מאד על זה שלא לאחר זמן הנקבע לנישואין. וכאשר נראה גודל מעלת הנישואין אשר מעורר שמחה נשגבה לעילא.

פעם נסע הרה"ק מראפשיץ ז"ע אל הר"ר ברוכל ממעזיבוז ז"ע, וראה שם הרה"ק מראפשיץ בית גדול שאורו מבהיק. הציץ בו. ולתדהמתו ראה אנשים מלובשים בגדי תפארה כראוי לחתונה, אבל מאידך גיסא הכרת פניהם ענתה בם שהם מודאגים ושרוים בצעה. נכנס הרה"ק מראפשיץ ז"ע, ושאל לאחד מהנאספים לשמחה זו מה נעשה, שבעיניך חדוה רואה את השושיבין והנם זועפים. השיב לו הלה, כי צד הכלה לא שילמו את התחייבותם, וצד החתן בשלהם, שאינם רוצים להתפשר, ובשביל כך נתעכב החתונה, וכולם שרוים בצעה.

כאשר שמע זאת הרה"ק מראפשיץ, עלה על רעיונו ברוב חכמתו עצה בערמה. שאל להם באיזה סכום עסקינן, ובשמעו את הסכום, פנה אל המחותנים ושאלם אם הזמינו דבחן, וכשהם השיבוהו בשלילות, אמר להם א"כ הנני מוכן להיות הבדחן ולא לחנם, וגם אני מטיל על שכמי האחריות לשלם לצד החתן עד פרוטה האחרונה. ובשמעם זאת נתרצה צד החתן, והעמידו חופה, וקידש החתן את הכלה, וישמחו כל הנאספים בשמחה רבה ועצומה.

ויהי בחצי בלילה, והר"ר ברוכל ישב בביתו על הארץ, ובעדעתו לערוך תיקון חצות לקונן על בית ד' ועל ישראל שנגלו ועל השכינה שגלתה עמם. והנה, נשתנה הלילה הזה, שבכל הלילות הוא מתעורר לבכי ולקינון, אבל הלילה הזה כל טצדקאות לא יכלו לעורר לבו, והצטער על זה מאד מאד, על מה הגיע אליו ככה. אז גילו לו מן השמים, כי היום אין עצב בשמים, וכל העולמות מלאים ששון ושמחה, כי בעירו נערכת חתונה הגורמת נחת רוח במרומים.

כשמעו זאת, קם מן הארץ ויצא החוצה, לראות במו עיניו את החתונה שעושה רושם בשמים. ויהי כאשר הגיע אל הבית הנ"ל, וראה הרה"ק מראפשיץ עומד על השולחן, ואומר דברי בדחנות לשמח את החתן וכלה, וכל הנאספים שמחים בשמחה רבה, נכנס לפנים. והפציר בו הרה"ק מראפשיץ שיקודש 'מצוה טאנץ', ואם לאו הוא פסיק ולא יגיד עוד את דבריו. וכיון שלא רצה הר"ר ברוכל שיפסיק כי ראה כוחו בשמים, על כן רקד מצוה טאנץ.

המפורסמות אינן צריכים ראייה. את שגב קדושת חתונה אין צריכים לגלות, ולא מדובר באלו שאין יודעים כלל במשמעותה. אמנם כיון שרבים אומרים מי יראנו טוב, "להבין" יותר מהו שמחה בבית צדיקים. מה תוכנה ומשמעותה הפנימית (לפני שמדברים על ההשפעות הנשפיים, שזה כבר תוצאות) על כן נשתדל בשבועות הבאים להרחיב בעינין זה ככל שתספיק בידיו היריעה, כדי שנוכל לבוא עם "כלים" לקרת זמן שמחתנו. ויהי נועם ה"א עלינו ומעשי ידינו כוננהו.

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד
הרב משה
ראזענבוים שליט"א (1-0)
לרגל הולדת בתו
למזל טוב ובשעט"מ
וה"ר שיראה ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרב משה קורין הי"ו
משב"ק ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א
לרגל הולדת בתו למזל טוב ובשעט"מ
וה"ר שיראה ממנה ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד
הרה"ח ר' ישראל
ברנדווין שליט"א
לרגל אירוסיו בנו הבה"ח אהרן זכרי"ג
למזל טוב ובשעט"מ
וה"ר שיהא הבניין עדי עד
ויראה ממנו ומכל יוצ"ח
רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר